

Tekoja

KUA Kirkon
Ulkomaanapu

IHMISARVON PUOLESTA
HANDLING FÖR MÄNNISKÖVÄRDET
3/2019

OIKEUS

Ei henkilöllisyystodistusta,
ei ihmisoikeuksia?

Teknologia rauhan
palveluksessa

Muutos oikeudenmukaiseksi yhteiskunnaksi alkaa ruohonjuuritasolta

Harvat ihmisoikeusloukkaukset aiheuttavat niin pitkäketoista vahinkoa lapselle kuin lapsiavioliitot. Etelä-Sudanissa oli puistattavaa kuulla, miten kylmän laskelmoivasti niitä perinteisesti on solmittu.

Etelä-Sudanin Piborissa puhutaan ”tytön varaamisesta” – to book a girl. Usein vanhempi mies varaa itselleen nuoren tytön, josta hän maksaa tytön perheelle karjaa. Kun tyttö on saanut ensimmäiset kuukautisensa, naimisiinmeno alkaa lähestyä. Sopivassa vaiheessa mies päättää ”lunastaa varauksensa”.

Avioliitto päättää traagisesti tytön mahdollisuudet koulutukseen, arvokkaaseen ihmisoikeuteen. Hän joutuu kotitöihin ja häneltä odotetaan lapsia. Mahdollisuudet itsenäistyä ja päättää omasta elämästään hiipuvat, puhumattakaan oikeudesta omaan kehoon. Liian nuorena synnyttäminen voi aiheuttaa pysyviä vaurioita.

Lapsiavioliittoja ei solmita silkasta ilkeydestä. Köyhyys ja riittämätön ymmärrys vaihtoehtoista ajavat vanhempia naittamaan tyttärensä varhaisessa iässä. Äärimmäisessä köyhyydessä perheet haluavat suuremman määrän lapsia, koska kaikkien ei oleteta selviytyvän edes aikuisiksi. Koulutus-hankkeen aloittamista Etelä-Sudanin maaseudulla alustetaan siksi tiedolla koulutuksen hyödyistä. Vanhemmat sukupolvet ymmärtävät yleensä argumentin, että koulutettu tytär tuo perheelleen enemmän taloudellista hyötyä kuin lapsena naimisiin menevä. Koulutetut löytävät töitä ja huolehtivat itsestään.

Sen lisäksi hän ehtii naimisiin aikuisenakin. Perhe saa arvokkaan karjansa myöhemmin. Avioliittoja on ikään kuin kaksi, ja niistä ensimmäinen koulun kanssa. Tämäkin kuulostaa kylmän laskelmoivalta, mutta vie oikeaan suuntaan.

Köyhyys on ollut taustalla myös Nepalín maaorjien sukupolvesta toiseen periytyneissä veloissa. Perinne on estänyt lasten koulunkäynnin, ja vaikka velkaorjuuden perinne on katkaistu, moni kärsii sen seurauksista. KUA tukee Nepalissa entisten maaorjien oikeuksien toteutumista ja toimeentulomahdollisuuksia.

Nepalissa entiset maaorjat haluavat nyt, että edes heidän lapsensa pääsevät kouluun ja saavat siten paremmat lähtökohdat elämään kuin he itse. Lue lisää reportaasista (s. 6–11).

Teemme töitä maailman syrjäseuduilla, koska ruohonjuuritasolta alkava muutos on perustavanlaatuinen – ennen kaikkea, kun se lähtee ihmisten omista päätöksistä, eikä ulkopuolisten sääntelemänä.

Erik Nyström

Vs. viestintäpäällikkö
Kirkon Ulkomaanapu

Tekoja

Nro 3 Syyskuu 2019

Tekoja-lehti on Kirkon Ulkomaanavun maksuton tiedotuslehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

PÄÄTOIMITTAJA Erik Nyström
TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ Ulla Kärki
TOIMITUSKUNTA

Hanna Antila, Katja Hedberg,
Matilda Katajamäki, Sari Saaristo,
Reetta Meriläinen ja Jukka Gröndahl.

JULKAISIJA Kirkon Ulkomaanapu
PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki

Kirkon Ulkomaanapu on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ulkomaisen avustustoiminnan eli kansainvälisen diakonian järjestö. Se kuuluu kirkollisten avustusjärjestöjen ACT-verkostoon.

AVUSTUSTILIT
Nordea IBAN:FI33 1572 3000 5005 04,
BIC: NDEAFIHH
Ålandsbanken IBAN: FI91 6601 0004 0036 46,
BIC: AABAFI22

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET
Asiakaspalvelu puh. 020 787 1201
asiakaspalvelu@kua.fi

TAITTO Tuukka Rantala

KANSIKUVA Nepalissa Kailalin alueen syrjinnästä vapaassa kyläyhteisössä elää entisten maaorjien lisäksi vähemmistöön kuuluvia daliteja eli kastittomia.

Kuva: Tatu Blomqvist

KIRJAPAINO Punamusta / 3.2019 / 39 700 kpl
ISSN 1797-7207

Tuettu Suomen
kehitysyhteistyövaroin

Painotuotteet
4041-0619

Julkaisussa esitetyt näkemykset eivät välttämättä edusta ministeriön virallista kantaa.

Pysy ajan tasalla seuraava lehteä odottaessa: tilaa sähköinen uutiskirjeemme ja seuraa Kirkon Ulkomaanapua sosiaalisessa mediassa. kirkonulkomaanapu.fi

KUA:n sijoitusyhtiö FCA Investments julkisti kesäkuussa uusimman sijoituksensa Ugandan pääkaupungissa Kampalassa.

NELJÄ MILJOONAA MAATALOUSRAHASTOON

Kirkon Ulkomaanavun sijoitusyhtiö FCA Investments sijoitti 4 miljoonaa euroa ugandalaiseen rahastoon, joka tukee maataloussektorilla toimivia yrityksiä Ugandassa.

UGANDA. Investoinnit maataloussektorille ovat varmin tapa parantaa elämänlaatua Ugandassa.

”Maataloussektori on Ugandan suurin työllistäjä, se työllistää yli 70 prosenttia maan koko väestöstä. Silti sen osuus bruttokansantuotteesta on vain 25 prosenttia”, sanoo **Emmanuel Obwori**, FCA Investmentsin sijoitusjohtaja.

Yield Fund -rahasto tukee maataloussektoria tuotannon lisäksi muun muassa tuotteiden jalostuksessa, sadonkorjuun jälkeisessä varastoin-

nissa ja jakelussa, kuljetuskustannuksissa ja tuotteiden sertifiointissa. Se tukee yrityksiä, joilla on selkeä kilpailuetu ja kunnianhimoinen paikallinen johtoporras.

Yield Fund -rahaston ovat perustaneet Euroopan Unioni, maatalouden kehitysrahasto IFAD ja Ugandan kansallinen sosiaaliturvarahasto, ja sen tavoitteena on saada aikaan sekä taloudellista tuottoa että positiivisia sosiaalisia vaikutuksia.

Yield Fund -rahasto hyödyttää Ugandan taloutta parantamalla arviolta jopa 100 000 maaseudun kotitalouden toimeentuloa ja edistämällä noin 26 000 maanviljelijän pääsyä markkinoille.

Rahasto luo työpaikkoja ja työllistymismahdollisuuksia, parantaa ruokaturvaa ja tuo tuloja, lisää ulkomaisia sijoituksia ja luo uusia vientimahdolli-

suuksia. Tämä kaikki edistää Ugandan omaa talouskasvua ja kestävästä kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

FCA Investments perustettiin 2018 tukemaan vastuullisia ja ympäristön toiminnassaan huomioivia yrityksiä, jotka luovat työpaikkoja, nostavat matalapalkkaisten työntekijöiden tulotasoa ja vähentävät köyhyyttä. Se sai ulkoministeriöltä 16 miljoonan euron lainan kestäväälle investointitoiminnalle.

”Tulevat investoinnit kohdistuvat mahdollisesti Somaliaan, ja resursien lisääntyessä sijoitustoiminta voidaan käynnistää myös esimerkiksi Kambodžassa, Jordaniassa, Keniassa, Myanmarissa ja Nepalissa”, kertoo FCA Investmentsin toimitusjohtaja **Jukka-Pekka Kärkkäinen**.

Teksti ja kuva:
Erik Nyström

Bidibidin pakolaisasutusalue muuttuu kaupungiksi

UGANDA. Kolme vuotta sitten perustetun Bidibidin pakolaisasutusalueen asukkaista valtaosa on lapsia ja nuoria. Koulupaikoista on pulaa ja erityisesti toisen asteen koulutus kärsii merkittävästä rahoitusvajeesta.

Ennen pakolaisten saapumista Bidibidin alue Pohjois-Ugandassa oli enimmäkseen karua pensaikkoista maastoa. Kun väkivaltaisuuDET leimahitivat Etelä-Sudanissa heinäkuussa 2016, rajan yli saapui jopa tuhansia pakolaisia päivässä. Bidibidin alueesta tuli nopeasti maailman suurin pakolaisleiri.

Turun kokoisella alueella asuu edelleen noin neljännesmiljoona etelä-sudanilaista pakolaista. Etelä-Sudanissa viime vuonna tehdystä rauhansopimuksesta huolimatta paluu kotimaahan ei ole YK:n mukaan turvallista.

Köyhän Ugandan pakolaispolitiikka on maailman edistyksellisimpiä. Jokainen pakolaisperhe saa maatilkun, johon rakentaa kotinsa ja jossa viljellä ruokaa, sekä luvan tehdä töitä. Tämän ansiosta Bidibidi ei muistuta pakolaisleiriä, vaan kasvavaa kaupunkia.

”Jos ei käy koulua, mahdollisuudet ovat vähissä. Lukio auttaa jatkamaan opintoja yliopistoon ja työllistymään”, kertoo Sophie, 18, joka opiskelee KUA:n tukemassa Koro Highlandin lukiossa Bidibidin alueella.

Haasteena on, että koulupaikkoja ei riitä kaikille, sillä lapsia ja nuoria on paljon ja rahoituksesta on pulaa. Vaikein tilanne on peruskoulun jälkeen, sillä vain 11 prosenttia nuorista osallistuu toisen

asteen koulutukseen. Ilman mahdollisuuksia kouluttautua pakolaislasten ja -nuorten potentiaali valuu hukkaan.

Teksti: Linda-Lotta Luhtala
Kuva: Erik Nyström

Uusi kenttätöimisto Etelä-Sudanin Yeissä auttaa paluumuuttajia

Torikauppaa Yeissä, Etelä-Sudanissa.

ETELÄ-SUDAN. KUA laajensi työtään Etelä-Sudanissa sisällissodan repimälle Equatoria-alueelle ja avasi kenttätöimiston Yein kaupunkiin, jonne on vapaaehtoisesti alkanut palata sisällissotaa paenneita ihmisiä.

Etelä-Sudanin vilja-aittana tunnettu Yein oli aiemmin tärkeä kaupankäynnin keskus, josta toimitettiin ruokaa pääkaupunki Jubaan sekä muualle maahan.

Kolme vuotta sitten alkanut sisällissota pakotti ihmiset luopumaan kodeistaan ja jättämään peltonsa

lakastumaan. Tänä vuonna turvallisuustilanne maassa on kuitenkin alkanut tasaantua.

KUA alkoi jakaa käteisavustuksia palaajille elokuussa Islannin Kirkon Ulkomaanavun rahoituksella. Tavoitteena on avustaa tuhansia perheitä asettumaan alueelle sekä ylläpitää paikallista elinkeinoä. KUA valitsee avunsaajiksi haavoittuvimmassa asemassa olevat kuten yksinhuoltajaäitien perheet.

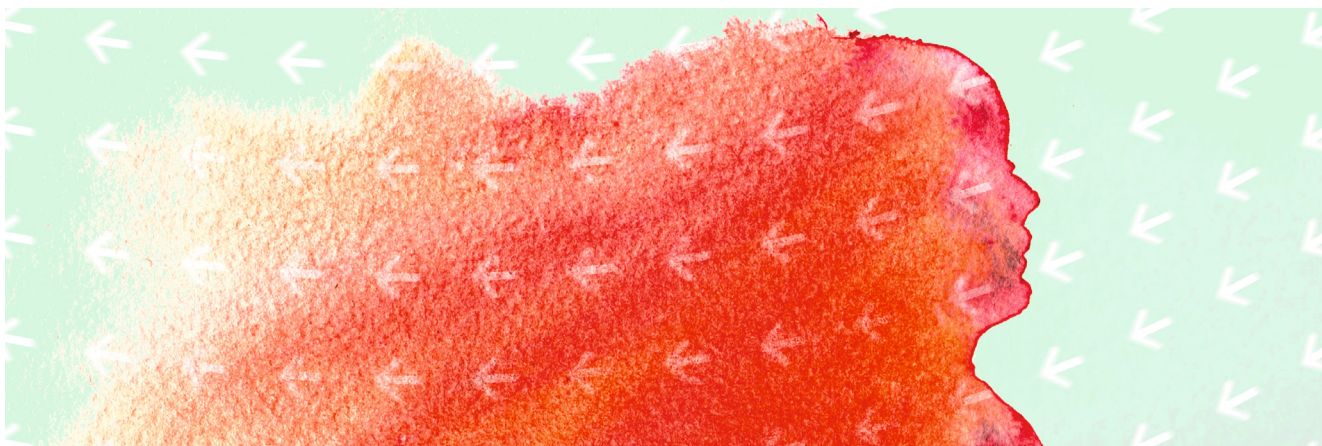
Teksti: Erik Nyström
Kuva: Sumy Sadurni

69 %

KUA:n vaikuttamistyön yhteensä 695 aloitteesta johti positiiviseen muutokseen. Esimerkiksi syyrialaispakolaisten työskentelymahdollisuuksia Jordaniassa helpotettiin lakimuutoksella.

Lähde: Kirkon Ulkomaanavun vuosikertomus 2018

NAISTYÖNTEKIJÖILLE JOKAINEN PÄIVÄ ON TAISTELU

Humanitaarisessa avussa naistyöntekijöiden työpanos on arvokas ja korvaamaton. Naistyöntekijät kohtaavat työssä lisähaasteita verrattuna miehiin. Naiskollegani sekä pakolaisleirien vapaaehtoiset ovat todella kovissa tilanteissa, mutta jäävät usein näkymättömiksi ja kuulumattomiksi. Siksi on tärkeää kertoa heistä. Nämä naiset ovat todella vahvoja!

Paikalliset kollegani käyvät päivittäisiä taisteluita ”vain” voidakseen työskennellä. (Nuorelta näyttävää) naista ei oteta vakavasti patriarkaalisissa yhteiskunnissa, joissa naisten työnteke ei kuulu sosiaalisiin normeihin, ja naisilla on ylimääräisiä turvallisuushätkä, mukaan lukien sukupuoleen perustuvan väkivallan kaikki muodot.

Sekä rohynga- että bangladeshilaisissa yhteisöissä tyttö tavallisesti jää pois koulusta, kun hänen kuukautisensa alkavat tai kun hän menee naimisiin. Hän alkaa tehdä kotitöitä ja huolehtia miehestään, lapsistaan ja appivanhemmistään. Sellaisessa tilanteessa perheen tuki kodin ulkopuolella työskentelyyn on äärimmäisen tärkeää ja kaikkea muuta kuin itsestäänselvää.

Tämä oli **Tamaran** todellisuus, kun hän avioitui 17-vuotiaana. Nyt, 25-vuotiaana, hän sanoo: ”Olen voimaantunut nainen ja ihmiset näkevät, että palkallani tuen perhettäni.” Matka on ollut vaikea ja hän melkein luovutti monta kertaa. Osa perheenjäsenistä ei hyväksynyt ammattia, jonka hän itse valitsi. Odotusten täyttäminen, sekä omien että muiden, on yhä raskasta. Tamaran aviomies onneksi tuki häntä.

Fatima-nimiselle vapaaehtoistyöntekijälle perheen tuki taas näyttäytyt ylellisyytenä, josta voi vain haaveilla. Perhe hylkäsi Fatiman, kun hän 15-vuotiaana meni naimisiin rakastuttuaan, sillä tapana on, että perhe järjestää avioliiton. Nyt Fatima asuu 3-vuotiaan poikansa kanssa pakolaisleirillä. Hän ei saa mitään tukea ex-mieheltään eikä perheeltään. Fatima kuitenkin syöllistää itseään ja tuntee, että hänen pitäisi pystyä tukemaan perhettänsä, koska se on tyttären velvollisuus.

Naisten työskentelyä vaikeuttaa turvallisuus. Naiskollegoitani häiritään, kun he eivät pukeudu täysin peittävästi,

HÄIRINTÄTILANTEET SYNNYTTÄVÄT TURVATTOMUUDEN TUNNETTA.

liikkuvat kaduilla pimeään aikaan, ovat naimattomia, käyvät työssä jne. Itse en onneksi ymmärrä, mitä häirintätilanteissa sanotaan eikä minun tarvitse välittää kuin epämiellyttävistä katseista, mutta kollegani kyllä ymmärtävät vähättelevät kommentit. Tilanteet synnyttävät turvattomuuden tunnetta.

Mikä saa heidät jatkamaan, taistelemaan päivästä toiseen?

”Yli 50 % rohynga-yhteisön jäsenistä on naisia ja tyttöjä. Naisina meidän on autettava heitä ja varmistettava, että he pääsevät palveluiden piiriin”, vastaa **Dipa**.

Muut sanovat, että heillä on velvollisuus auttaa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia ja että on myös hyvin palkitsevaa tuntea pakolaisyhteisön tuki, kun he kävelevät leirillä. **Fatima** ja **Sayema** kertovat kuinka ihanaa on tulla naisten ja tyttöjen turvalliseen tilaan ja tuntea olonsa turvatuksi ja suojatuksi. He molemmat ovat samalla opettajia ja osallistujia, jakavat burman kielen taitoaan ja opettelevat muita taitoja. He ovat ylpeitä siitä, että kouluttautuvat. **Sayema** kertoo, että perhe kunnioittaa häntä, koska hän pystyy nyt auttamaan perheenjäseniä lomakkeiden täyttämässä.

Naisten läsnäolo jokaisella työpaikalla ja erityisesti humanitaarisessa työssä on tärkeää, sillä se viime kädessä muuttaa yhteiskuntia. Yhteisössä, jossa naiset eivät saaneet lähteä kotoa ilman saattajaa, voi nyt nähdä naisia hyvin erilaisissa asemassa kenttätyöntekijöistä johtotehtäviin. Järjestöjen pitää ottaa vastuu epätasa-arvosta ja tukea naisia vielä paremmin luomaan uraa kaikilla tasoilla.

Petra Weissengruber

Kirjoittaja työskentelee Kirkon Ulkomaanavun koulutus-asiiantuntijana Cox's Bazarin pakolaisleireillä Bangladeshissa 60 naisen tiimissä.

ENTISILTÄ ORJILTA PUUTTUVAT OIKEUDET

Vuosisatoja vanha velkaorjuuden perinne katkaistiin Nepalissa kymmenen vuotta sitten. Velkатыösuhteen päätyminen jätti monet perheet tyhjän päälle ilman omaa maata, koulutusta tai toimeentuloa.

Teksti: Noora Pohjanheimo, kuvat: Tatu Blomqvist

Herätä täällä merkillä varustetut kuvat henkiin

Lataa älylaitteellesi ilmainen Arilyn-sovellus Google Play -kaupasta tai App Storesta.

KAILALI, NEPAL. 33-vuotias **Gita Chaudhari*** asuu miehensä ja kahden lapsensa kanssa Kailarin kylässä Nepalin länsiosassa. Gita muutti kylään mennessään naimisiin 14 vuotta sitten. Perheen 14-vuotias poika ja 10-vuotias tyttö käyvät koulua. Perhe saa toimeentulonsa kanalasta ja vuokramaalla olevista viljelyksistä. Lapsuutensa Gita eli auttaen velkaorjuudessa eläviä vanhempiaan talon töissä.

Maaorjilta puuttui liikkumisen vapaus ja mahdollisuus päättää omasta ajastaan. Kaikki isännän määräämä työ oli tehtävä ja kaikki tuotto meni isännälle.

”Elämä velkaorjana oli hyvin vaikeaa. Suurin ongelma oli, että emme saaneet syödä ajallaan. Myöskään levolle ei ollut tarpeeksi aikaa.”

Gita Chaudharin vanhemmat vapautuivat vuonna 2000. Nykyään heillä on omaa maata ja oma talo, he voivat nyt hyvin. Gita ei ole rekisteröinyt entiseksi maaorjaksi, sen vuoksi hänellä ei myöskään ole henkilöllisyystodistusta.

”Ne jotka ovat onnistuneet saamaan todistuksen, ovat saaneet palan maata sekä 10 000 rupiaa (noin 70 euroa) talon rakentamiseen. Koska minulla ei ole henkilöllisyystodistusta, minulla on vain pala rekisteröimätöntä maata.”

Kuumaa ja kuivaa. Yli 40 astetta lämmintä ja kellastunut maa. Täällä Länsi-Nepalissa Intian rajan tuntumassa olosuhteet ovat loppukeväästä karut. Ennen monsuunia maa on kuivaa ja vedestä pulaa. Ilma on aina ollut tähän aikaan vuodesta kuuma, mutta ilmastonmuutos on tehnyt sateiden saapumisesta epävakaita.

”Kun muutimme tänne, täällä ei ollut mitään”, kertoo **Sushila Chaudhari**. Nyt kylää ympäröivät pellot ja toisella laidalla kasvatetaan sikoja. Vihanneksia myymällä perhe on tienannut

sen verran, että he ovat nyt omavaraisia. Sushila muutti kylään 12 vuotta sitten mennessään naimisiin. Alue on kehittynyt sen jälkeen valtavasti. Nykyään on myös mahdollista unelmoida.

”Haluan kasvattaa viljelyksiä ja saada lapset jatkamaan koulunkäyntiä”, hän kertoo.

Kailalin alueen kylissä elää lukuisia entisten maaorjien yhteisöjä. Kuivuus ei ole ainoa haaste heidän toimeentulolleen, vaan monet ovat yhä vailla omaa maata tai henkilöllisyystodistusta. Maaorjuus lakkautettiin Nepalissa yli 10 vuotta sitten, mutta oikeudet eivät ole vielä toteutuneet kaikille.

Osa entisistä maaorjista on saanut rekisteröityä itselleen maapaikan ja saa toimeentuloa esimerkiksi maanviljelystä, kanaloista tai pienistä kaupoista. Osalle tilanne on kestävä, talo on rakennettu rekisteröimättömälle maalle ja henkilöpapereiden puuttuminen estää valtion avustusten saamisen.

► *Gita Chaudhari on entisten maaorjien lapsi, mutta vanhemmat vapautuivat, kun laki muuttui vuonna 2000. Hänellä itsellään ei ole henkilöllisyystodistusta.*

◀ *Tämä riisipelto on osa pilottihanketta, jonka toivotaan tarjoavan lisää työtä alueen entisille maaorjille. Mikäli kaikki sujuu hyvin, sen ympärille on tarkoitus perustaa lisää samantyyppisiä peltoja.*

*Nepalissa samaan kasti- tai etniseen ryhmään kuuluvilla on usein sama sukunimi.

◀ Sushila Chaudhari on nähnyt kylänsä kehittyvän 12 vuoden aikana valtavasti. Puutarhat ja viljelykset auttavat entisiä maaorjia elämään omavaraisesti ja tarjoamaan lapsilleen mahdollisuuden koulunkäyntiin.

TYYPILLISTÄ VELALLE OLI, ETTÄ SE KASVOI KORKOJA JA TAKAISIN MAKSAMINEN OLI KÄYTÄNNÖSSÄ MAHDOTONTA. VELAT PERIYTYIVÄT LAPSILLE SITOEN KOKO PERHEEN ORJUUTEEN.

▲ Shanti Chaudhari auttaa tarjoilussa kiireisinä päivinä.

Entiseksi maaorjaksi rekisteröityneiden on mahdollista saada tukea valtiolta. Tieto avustuksista ja niiden hakemistavoista ei kuitenkaan ole tavoittanut kaikkia. Osa ei hae tukia sen vuoksi, että valtion osoittaman maapaikan saattaa saada muualta kuin nykyisestä asuinpaikasta. Alueella jo parikymmentä vuotta asuneet eivät ole halukkaita jättämään kotiaan ja siellä olevaa yhteisöä.

Nepalissa on pitkä historia erilaisia velkaorjuuden muotoja. Haliya-orjuus kiellettiin vuonna 2008 ja kamaiya-orjuus vuonna 2000. Molemmissa järjestelmissä työ on tarkoittanut raskasta maataloustyötä talon isännälle. Tyypillistä velalle oli, että se kasvoi korkoa ja takaisin maksaminen oli käytännössä mahdotonta. Velat periytyivät lapsille sitoen koko perheen orjuuteen. Lapsille tämä on tarkoittanut koulujen jäämistä kesken tai kokonaan käymättä.

Basanti Chaudhari teashopissa on myynnissä monenlaisia syötävää kuten samosoja, nuudeleita ja keksejä. Viisi

▲ Janchetana-säästöryhmä on ollut toiminnassa viisi vuotta. Vuokrattu toimistotila alkaa olla liian pieni suosittu ryhmän tapaamisille.

kuukautta aiemmin perustettu kauppa on lähtenyt hyvin käyntiin. Basanti on saanut Kirkon Ulkomaanavun tukemasta projektista koulutusta kaupan pitämiseen ja myös starttirahan päästäkseen alkuun.

Basanti tekee kaupassa pääosin kaiken itse.

”Välillä on vaikea ehtiä tehdä kaikkia ruokia. Joskus saan lapsista apua ja esimerkiksi tyttäreni tulevat avuksi pyyhkimään pöytiä ja muuta.”

Tänään tarjoiluavuksi on tullut myös aviomiehen sukulainen **Shanti Chaudhari**. Hänen miehensä on töissä Intiassa, sillä kuivan ja harvaan asutun Kailalin elinkeinomahdollisuudet ovat heikot. Naapurivaltioissa työpaikkoja on enemmän ja esimerkiksi tehdastyöt Intiassa saavat monet miehet lähtemään työnhakuun ulkomaille.

Kauppa on lähtenyt käyntiin hyvin ja Basanti toivoo voivansa säästää rahaa ja jatkossa laajentaa toimintaansa. Asiakkaina käy kylälaisten lisäksi myös ohikulkijoita.

”En ole käynyt koulua ja siksi minulla ei aiemmin ollut työtä. Nyt minulla on työtä ja saan myös rahaa.”

Koska Basanti ei itse päässyt käymään kouluja on hänelle nyt tärkeää saada omille lapsille paremmat lähtökohdat. Kaupasta saatuja tuloja hän käyttää 7-vuotiaiden kaksos-tyttöjensä ja 10-vuotiaan poikansa koulutukseen.

Kun maaorjuus lakkautettiin, mitätöitiin myös velat. Muutoksen jälkeen entiset maaorjat jäivät kuitenkin tyhjän päälle ilman koulutusta, omaa maata tai asuntoa ja toimeentuloa. Pikkuhiljaa ihmiset asettuivat asumaan pieniin kyläyhteisöihin maata viljellen, mutta kaikki eivät ole saaneet rekisteröityä maata itselleen. Oma maapalsta ja avustus kodin rakentamiseen on yksi Nepalin valtion takaamista oikeuksista entisille maaorjille. Tämä ei kuitenkaan kaikkien kohdalla toteudu. Kirkon Ulkomaanavun kumppanijärjestö Freed Kamaiya Women Development Forum tukee alueen yhteisöjä ja naisryhmiä

◀ *Champi Chaudhari oli yli 70-vuotias vapautuessaan velkaorjuudesta. Nyt hän kertoo voivansa hyvin, sillä hänellä on kylässä kaikki, mitä hän tarvitsee. Töitäkään 90-vuotiaan ei tarvitse enää tehdä.*

monin tavoin, tehden samalla jatkuvasti töitä oikeuksien toteutumisen eteen.

Alueen naisten on mahdollista kasvattaa elinkeinoaan esimerkiksi järjestön tukemien säästöryhmien kautta. Ryhmien jäsenet voivat lainata rahaa esimerkiksi suuremman maapalstan ostamiseen tai vuokraamiseen. Janchetana-säästöryhmän naiset kertovat yhteistyön ryhmässä tekevän heidät onnelliseksi. Tapaamisien aikaan toimistohuone on aina täynnä ja asioista sovitaan yhdessä.

”Ensin sääntöjen tekeminen ei ollut helppoa. Ihmisillä oli paljon erilaisia ajatuksia, mutta yhdessä keskustelemalla pääsimme yhteisymmärrykseen”, naiset kertovat.

Nyt menestyvä ryhmä on ollut toiminnassa jo viisi vuotta. Tulevaisuuden haaveena on saada vuokratilojen tilalle oma paikka, lisäksi ryhmä toivoo voivansa kasvattaa toimintansa oikean pankin.

Suurin osa tuloista tulee maanviljelystä. Kastelu tuottaa haasteita, toisaalta ongelmana on myös saada tuotetut vihannekset myyntiin, nyt osa sadosta menee hukkaan.

Vuosisatoja vanha velkaorjuuden perinteen katkaiseminen vapautti maaorjat. Mutta nyt vapauden esteenä on toimeentulon ja ihmisoikeuksien puute. Nepalिन valtio on ilmoittanut tämän vuoden olevan viimeinen, kun entiset maaorjat voivat rekisteröityä ja hakea heille kuuluvia avustuksia.

90-vuotias **Champi Chaudhari** eli vuoteen 2001 asti kamaiyana eli velkaorjuudessa.

”Meitä kohdeltiin kuin eläimiä”, hän kertoo.

Kaikki aika meni työn tekemiseen isännälle ja jäljelle jäävällä ajalla oli hoidettava oman perheen töitä. Mitään ei jäänyt itselle.

”Nyt voin todella hyvin. Enää minun ei tarvitse työskennellä ja täällä on kaikki mukavuudet”, hän kertoo onnellisena.

Kyläyhteisö on saanut maanviljelyn hyvin käyntiin ja maataloustyöt työllistävät perheiden vanhempia. Champi Chaudharin ei tarvitse enää tehdä töitä. Hän saa nyt nauttia elämästään.

FAKTA

Kirkon Ulkomaanapu

tukee Nepalissa entisten maaorjien oikeuksien toteutumista ja toimeentulomahdollisuuksia. Yhteisöissä muun muassa jaetaan tietoa entisille maaorjille kuuluvista avustuksista ja niiden hakemisesta. Naisten säästöryhmät ja osuuskunnat ja yhteisöjen kouluttaminen esimerkiksi maanviljelyyn parantavat toimeentuloa. Toimeentulon lisäksi projekti on tuonut ihmisten elämään sisältöä ja vahvistanut yhteisöllisyyttä.

▲ *Tharu-heimo on Länsi-Nepalin alueella vuosia*

Asutajat asunut alkuperäiskansa. Orjuuteen päätyivät juuri tharu-heimoon kuuluvat, sillä heillä ei ollut asiakirjoja viljelemänsä maan omistuksesta.

APU MENEE PERILLE

TÄLLÄ AUKEAMALLA KERROMME
ESIMERKKEJÄ SIITÄ, KUINKA
TYÖMME ON MUUTTANUT IHMISTEN
ELÄMÄÄ. KIITOS MUUTOKSESTA
KUULUU KAIKILLE TUKIJOILLEMME!

39 200

lasta sai koulutarvikkeita sisällissodasta
toipuvassa Keski-Afrikan tasavallassa.

8 484

ihmistä, suurin osa alle 18-vuotiaita,
osallistui konflikteja ja radikalisoitua
ehkäiseviin työpajoihin Ugandassa.

Sinnikkäästi kohti unelmaa

UGANDA. Ruth Karora Faraja, 22, on yksi ensimmäisistä nuorista, jotka osallistuivat KUA:n järjestämään ammattikoulutukseen Rwamanjan pakolaisasutusalueella Ugandassa. Lähes kaikki valmistuneet opiskelijat ovat työllistyneet, niin myös Faraja.

”Olin todella onnellinen, kun minut hyväksyttiin koulutukseen ja pääsin opiskelemaan maataloutta. Olen aina ollut kiinnostunut viljelystä ja eläintenhoidosta ja unelmani on vielä joskus opiskella eläinlääketiedettä. Tajusin, että uusien taitojeni turvin voin alkaa työkennellä unelmani eteen”, Faraja kertoo.

Hän opiskeli myös markkinointia.

Ensimmäisillä, porkkanoiden viljelyllä ansaitsemillaan rahoilla Ruth perusti ompelimon, koska tiesi olevansa myös taitava ompelija. Ompelimo on yhä olemassa, mutta siellä nyt on palkattu työntekijä, koska Ruth pääsi töihin aurinkoenergia-alan yritykseen, joka markkinoi tuotteitaan pakolaisasutusalueella.

”Pystyn tuloillani pitämään huolta iäkkäistä vanhemmistani. Suunnitelmani on laajentaa ompelimoa ja käyttää siinä hyväksi aurinkoenergiaa. Haluan saada säästettyä tarpeeksi rahaa niin, että voin vielä opiskella eläinlääkäriksikin.”

Teksti ja kuva:
Sharon Shaba

Kongon väkivaltaisuuksia Ugandaan paennut Ruth Karora Faraja on hyödyntänyt ammattikoulussa saamia taitoja monella tapaa. Hän työskentelee nyt aurinkoenergiayrityksessä.

Viljelykoulutuksella iso muutos elämään

KAMBODŽA. Mom Chean, 37, perhe kärsi aiemmin säännöllisesti ruuan puutteesta. Vihannesten viljely ja työskentely vuokratyövoimana riisi-, maapähkinä ja kassavaviljelmillä ei tuonut riittävästi toimeentuloa.

Chean ja hänen miehensä velkaantuivat, koska joutuivat lainaamaan rahaa ostaakseen ruokaa itselleen ja kahdelle lapselleen. Kun Chean äiti sairastui ja joutui leikkaukseen, he joutuivat lainaamaan vielä lisää.

Sitten Mom Chean pääsi KUA:n tukemaan viisipäiväiseen viljelykoulutukseen. Hän oppi uusia viljelytekni-

koita ja sai siemeniä sekä yksinkertaisen kastelujärjestelmän, joka helpottaa ilmastonmuutoksen aiheuttamaan lisääntyneeseen kuivuuteen sopeutumista viljelyssä.

”Nyt vihannekseni kasvavat nopeammin ja terveempinä kuin ennen ja satoa tulee paljon enemmän. Ennen ansaitsin noin 50 euroa kuussa, mutta nyt ansaitsen noin 200 euroa”, Mom Chean kertoo. Rahat riittävät nyt ruokaan, lasten koulunkäyntiin ja lainan maksumun.

Teksti: Ulla Kärki
Kuva: LWD

Mom Chean puutarhassa kasvaa kurkkua, sinappikasvia, chiliä, kiertokasvia, munakoisoa ja yrttejä.

365

maanviljelijää kuivuudesta kärsivässä Kambodžassa osallistui kurseille vettä säästävästä kastelutavasta.

Koulutiloja Mosambikiin

MOSAMBIK. Hirmumyrsky Idaista toipuvassa Mosambikissa KUA keskittyy akuutin hätäapuvaiheen jälkeen koulutuksen tukemiseen. Yhteistyössä paikallisen kumppanin kanssa rakennetaan tuhoutuneiden koulujen tilalle tilapäisiä koulutiloja ja jaetaan koulutarvikkeita. On tärkeää, että lapset pääsevät mahdollisimman pian kiinni koulunkäynnin tarjoamaan mielekkääseen tekemiseen ja rutiineihin katastrofin jälkeen.

Työtä tehdään kuudessa koulussa

Nhamatandan alueella Mosambikin keskiosassa sijaitsevassa Sofalan provinssissa. Kouluissa on yhteensä kolme tuhatta oppilasta. Lisäksi KUA kouluttaa psyko-sosiaalisen tuen kouluttajia Sofalan provinssissa.

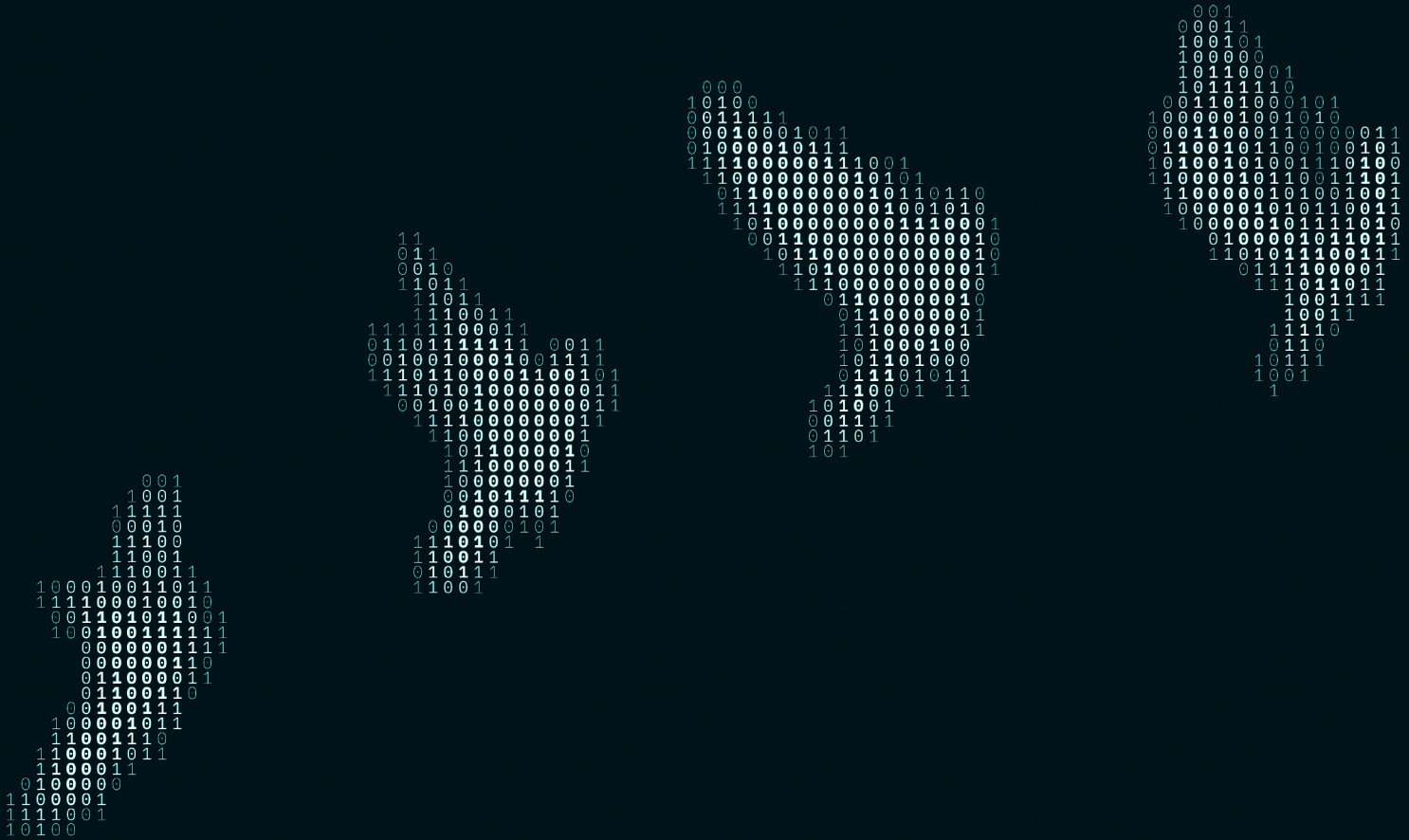
Tilanne Mosambikin tuho-alueilla on yhä vaikea ja hintojen kaksinkertaistuminen tekee tuhoista toipumisen tavallisille ihmisille hyvin haastavaksi.

Teksti: Andreia Soares ja Ulla Kärki
Kuva: Kirkon Ulkomaanapu

Julius Nyereren koululla tunteja on täytyntyt pitää puun alla hirmumyrskyn rikottua koulurakennuksia.

RAUHANTEKNOLOGIALLE ON SUURI TARVE

Pidämme elokuvista, joissa kurkistetaan tulevaisuuteen. Kun puhun rauhanteknologiasta, ihmiset ajattelevat, että sekin on kuin tieteiselokuva. Niin ei kuitenkaan välttämättä ole.

Kun olin lukiolainen Saksassa, ei YouTubea ollut edes vielä olemassa. Historianopettaja näytti meille dokumenttielokuvan osana oppituntia natsien vallan ajasta. Yleensä luokkani käytös vaihteli ironisen kyynisestä kyllästyneen välinpitämättömään ja hiljaa emme olleet koskaan. Mutta tämä dokumentti veti meidät täysin hiljaisiksi. Se näytti Auschwitzin keskitysleirin avaamisen heti sodan päätyttyä. Dokumentti oli niin raju, että kukaan ei päästänyt ääntäkään, edes opettaja ei pystynyt puhumaan meille sen jälkeen. Ehkä tämä voisi olla esimerkki yksinkertaisesta rauhanteknologiasta. Sodan kauhujen dokumentointi ja esittäminen, jotta muisto sodasta säilyy ja pitää yllä rauhaa.

Näin ajatellen rauhanteknologia, vaikka kuulostaakin futuristiselta, ei ole uusi innovaatio. Nykyisessä YouTubeen värityksessä mediamaailmassa Istin ja kumppaneiden väkivaltaiset rekrytointistrategiat näyttävät, kuinka dokumenttifilmejä voidaan käyttää myös sodan palveluksessa. Teknologia ei ole koskaan yksisuuntaista.

Rauhanteknologialla (PeaceTech) tarkoitetaan teknologian käyttämistä konkreettisesti edistämään kokonaisvaltaista ja kestävästä rauhaa.

Voidaanko siis sanoa, että ”rauhan puute + teknologia = rauha”? Asia ei tietenkään ole näin yksinkertainen.

Usein sanotaan, että teknologia on neutraalia ja sen käyttö voi johtaa käytöstä riippuen myönteiseen tai kielteiseen lopputulokseen. Väitettä teknologian neutraaliudesta on käyttänyt esimerkiksi Facebook. Se on kuvannut itseään neutraaliksi alustaksi, joka ei ole vastuussa siellä julkaistavasta sisällöstä. Facebook joutui kuitenkin painostuksen alle

YHTEISKUNNAT OVAT KORKEASTI DIGITALISOITUNEITA. SIKSI MYÖS RAUHANTYÖSSÄ PITÄÄ HYÖDYNTÄÄ TEKNOLOGIAA.

Myanmarissa sen jälkeen, kun se ei toiminut vihapuhetta vastaan. Myöhemmin se joutui pyytämään anteeksi, että käyttäjätietojen kerääminen oli sallittu ilman käyttäjien suostumusta ja että mahdollisista äänestäjistä kerättiin profiilitietoja. Vaikka teknologia ei itsessään ole neutraalia, sitä voidaan käyttää moniin tarkoituksiin: sillä voidaan edistää ja mahdollistaa kestävä rauhaa ja se tarjoaa monia tapoja käsitellä monimutkaisia konflikteja. Ehkä yleisemmin teknologia kuitenkin edistää ja mahdollistaa konflikteja.

Teknologia on yhä enemmän osa yhteiskuntia. Mutta samalla kun se on kaikkialla läsnä oleva, se muuttuu näkymättömäksi. Olemme pisteessä, jossa yhteiskunnat ovat korkeasti digitalisoituneita ja algoritmeilla, tekoälyllä ja robotiikalla on tärkeä osa kaikessa uudessa kehityksessä. Siksi myös rauhantyössä pitää hyödyntää teknologiaa. Ei minkään yksinkertaistetun teknologiauskon vuoksi, vaan koska se antaa lisää työkaluja rauhan etsimiseen. Koska väkivaltaiset konfliktit ovat valtava maailmanlaajuinen ongelma, ei digitaalisia keinoja rauhan puolesta voi jättää käyttämättä.

Väite, että rauhanteknologiaa tarvitaan sotateknologian vuoksi on tylsä, mutta tosi.

Sotateknologia kukoistaa, ja vaikkakaan sitä ei välttämättä kutsuta tällä nimellä eikä se ole kovin näkyvää, niin se on myös todellisuutta. Kyberaseita käytetään jopa avoimesti ja mikä pahinta niiden kohteina ovat, suoraan tai epäsuorasti, siviilit. Infrastruktuurin targetointi ja häirintä näyttää olevan yleistä. New York Times -lehden mukaan Yhdysvallat kiihdyttää digitaalisia hyökkäyksiä Venäjän sähköverkkoon varoituksena presidentti Vladimir Putinille ja osoituksena siitä, että Donald Trumpin hallinto käyttää kyberaseita aiempaa

aggressiivisemmin. Hyökkäykset liittyvät osaltaan koston Venäjän hyökkäyksistä Yhdysvaltojen tietoverkkoja vastaan. Yhdysvallat ja Venäjä käyvät digitaalista kylmää sotaa – ja se uhkaa kuumentua.

Väkivaltaista ääriajattelua (joka on yksi väkivaltaisen konfliktin muoto) edistävätkin toimijat ovat tähän asti olleet ylivoimaisia digitaalisten kanavien hyödyntämisessä markkinoinnissa, propagandassa ja rekrytoinnissa. Tällaisen toiminnan vastustaminen ja aktiivisen rekrytoinnin ehkäiseminen on esimerkiksi Kirkon Ulkomaanavun ugandalaisten kumppanien työn tavoite. On selvää, että tietoja (ihmisistä, ryhmistä, sijainnista) käytetään väkivaltaisten, avoimeen konfliktiin johtavien operaatioiden suunnitteluun ja toteutukseen. Jos yhä paremmin saatavilla olevaa tietoa käytettäisiin vähentämään tai estämään väkivaltaisia konflikteja, eikä edistämään niitä, miten pitkälle päästäisiin rauhantyössä?

Oma suosikkini rauhanteknologiasta on Keniassa vaaleja seuranneiden väkivaltaisuuksien raportointiin kehitetty palvelu, jossa ihmiset voivat sijoittaa välikohtauksia kartalle. Ushahidi-niminen palvelu on kasvanut pienestä kenialaisesta start-upista globaalisti käytetyksi palveluksi, josta on ollut hyötyä myös esimerkiksi Japanin maanjäristyksen jälkeen. Sitä käytetään myös seksuaalisten häirintätapausten raportoinnissa, mikä on selvästi vähentänyt seksuaalista häirintää Egyptissä. Se käyttää positiivista parvialyä ja osoittaa, että myös tositarinoita voidaan levittää nopeasti ja niistä voi olla ihmisille oikeaa hyötyä väkivallan ja sukupuolittuneen väkivallan torjunnassa.

Näin ajateltuna rauhanteknologia on yksinkertaisesti sitä, että yhteiskunta oppii käyttämään teknologiaa ihmisten parhaaksi ja lopettamaan konfliktit ilman väkivaltaa. Rauhaa edistetään ymmärtämällä, missä yhteiskunta on juuri nyt.

Teksti: Matthias Wevelsiep
Kirjoittaja on Rauhantyön asiantuntija Kirkon Ulkomaanavussa
Kuvitus: Tuukka Rantala

WeFoodin vapaaehtoiset täyttävät hyllyjä myymälässä. WeFood sijaitsee kauppakeskus REDIn K1-kerroksessa.

WEFOOD-KAUPPA TÄYTTÄÄ VUODEN – HÄVIKKIÄ VÄHENNENNYT LÄHES 100 000 KILOA

Kirkon Ulkomaanavun hävikki-ruokamyymälä avasi ovensa vuosi sitten syyskuussa Helsingin Kalasatamassa. Ensimmäinen toimintavuosi on ollut menestys. Tavoite hävikin vähentämiseen on ylitetty reilusti ja toiminta on huomioitu myös Suomen ympäristökeskuksen palkinnolla.

”Olemme todella tyytyväisiä WeFoodin vaikuttavuuteen. Vuodessa olemme vähentäneet hävikiä 93 500 kiloa. Alkuperäinen tavoite oli 50 000 kiloa vuodessa. Yhdessä vapaaehtoisten, tavarantoimittajien, rahoittajien sekä asiakkaiden kanssa tavoite on ylitetty huikella tavalla”, kertoo WeFoodin projektipäällikkö **Else Hukkanen**.

Toukokuussa WeFood-hävikkiruokamyymälän menestys huomioitiin Suomen ympäristökeskuksen koordinoiman Circwaste-hankkeen Kiertopalkinnolla.

Kiertopalkinto nostaa vuosittain esille kiertotaloutta edistyksellisesti edistäviä tahoja tai hankkeita.

WeFood-myymälässä myydään 30 eri tavarantoimittajan lahjoittamia tuotteita, jotka muuten olisivat päätyneet hävikkiin. Tuotteiden ”parasta ennen”-päivä on lähestymässä, pakkaukseen on tullut muutoksia tai ne ovat muulla tavalla kakkoslaatua. Kaikki elintarvikkeet ovat kuitenkin myytävissä syöntikelpoisia. Eniten myydään hedelmiä ja vihanneksia.

”Hedelmiä ja vihanneksia on myyty vuoden aikana yhteensä noin 40 000 kiloa. Leipää ja pullaa on myyty noin 10 000 kiloa”, Hukkanen kertoo.

Suomessa hävikkiin hukataan joka vuosi noin 400–500 miljoonaa kiloa ruokaa, joka on alun perin ollut syömäkelpoista. Sekä kaupan asiakkaille että vapaaehtoisille ruuan pelastaminen jätteeksi joutumiselta on tärkeä asia. WeFood on helppo tapa tehdä eko-

logisia ostoksia ja osaltaan vähentää ilmaston kuormitusta.

WeFoodissa on tähän mennessä ollut mukana yli 100 vapaaehtoista. Myymälässä vapaaehtoiset palvelevat asiakkaita sekä huolehtivat myymälän yleisilmeestä ja hyllytyksestä. Osa vapaaehtoisista noutaa lahjoituksia tavarantoimittajilta yhteistyökumppani Nissanin sähköpakettiautolla.

”Turhien, ruuan tuotannosta syntyvien päästöjen vähentäminen on tärkeä asia meidän vapaaehtoisille ja asiakkaille. Syöntikelpoisen ruuan pois heittäminen tuntuu huonolta monesta syystä”, kertoo Else Hukkanen.

wefood.fi

Teksti: Noora Pohjanheimo
Kuva: Tatu Blomqvist

Kirkon Ulkomaanavun ylläpitämä WeFood-kauppa perustuu tanskalaisen sisärjärjestön konseptiin. Hävikkiruuan myynnistä syntyneet voitot ohjataan Kirkon Ulkomaanavun kehitysyhteistyöhön.

MIFUKO TUKEE PAIMENTOLAISKANSAA KUA:N KANSSA

Suomalainen design- ja reilun kaupan yritys Mifuko on aloittanut yhteistyön Kirkon Ulkomaanavun kanssa syrjäisessä Turkanan maakunnassa Keniassa. Mifukon perustajat **Minna Impiö** ja **Mari Martikainen** ovat yhdessä käsityöläisten kanssa suunnitelleet uuden Turkana-malliston, joka perustuu perinteiseen punontatekniikkaan ja materiaaleihin.

”Meille on muotoilijoina tärkeää ja antoisaa tehdä yhteistyötä paikallisten käsityöläisten kanssa. Tämä mahdollistui, kun vierailimme Turkanassa huhtikuun alussa Kirkon Ulkomaanavun tiimin kanssa. Uusi mallisto on myyn-

KUVA: UUPI TIRRENIEN / MIFUKO

nissä ja esitellään syksyn kansainvälisillä messuilla. Uskomme, että tästä tulee menestyksenkäs yhteistyö”, kertovat Minna Impiö ja Mari Martikainen.

Turkanan asukkaat ovat paimentolaiskansaa, jonka elinkeino on uhattuna karjaa vähentäneen jatkuvan kuivuuden johdosta. Turkanan maakunta kärsii ankarista ilmastonmuutoksen vaikutuksista. Korien valmistaminen tuo tärkeää lisätoimeentuloa naisille.

KUA:n paikallinen Kenian toimisto tukee Mifukoa yhteisissä ja logistikkassa.

mifuko.fi/products/turkana-baskets

KUA mukana Nenäpäivässä

Vuotuinen Nenäpäivä-kampanja auttaa maailman lapsia hankkien varoja yhdeksän järjestön pitkäkestoisiiin kehitysyhteistyöhankkeisiin Afrikassa, Aasiassa sekä Etelä-Amerikassa. Nenäpäivässä mukana olevat järjestöt työskentelevät, jotta kaikkein heikoimmassa asemassa olevilla lapsilla olisi mahdollisuus hyvään elämään.

Kirkon Ulkomaanapu tukee Nenäpäivä-kampanjan lahjoituksilla lasten ja nuorten koulutusta hauraissa

maissa. Koulutus on avainasemassa, kun tahdotaan ehkäistä syrjäytymistä ja nostaa ihmisiä köyhyydestä.

Nenäpäivän varat ohjataan Syyrian sotaa paenneiden lasten ja nuorten tukemiseen Jordaniassa sekä nuorten ammattikoulutukseen Ugandan Rwamwanjan pakolaisasutusalueella.

Nenäpäivä-kampanja huipentuu Suomen suurimpaan hyväntekeväisyyslähetykseen Nenäpäivä-show'hun Ylen kanavilla. Nenäpäivää vietetään 8.11.2019.

Lisää tietoa osallistumistavoista: nenapaiva.fi

Kuuntele KUA:n podcasteja

Meneekö apu perille? Miltä tuntui ensikosketus Nepaliin? Miksi median valokeila vain pyyhkäisee katastrofissa ja sitten se jo unohtuu?

FCA Talks - Puhetta ihmisarvon puolesta on Kirkon Ulkomaanavun podcast-sarja. Sarjassa perehdytään kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun ajankohtaisiin aiheisiin ja usein kysytyihin kysymyksiin.

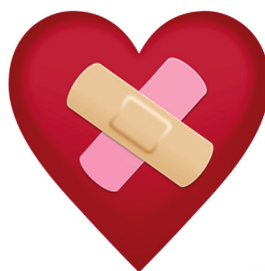
kirkonulkomaanapu.fi/fca-talks

Äänestä lehden paras juttu!

Edellisen Tekoja-lehden 2/2019 parhaaksi jutuksi äänestettiin Suo tarjosi turvan sodalta s. 6-11. Reilun kaupan tuotepaketin arvonnasta voitti Kristiina Kempainen Rovaniemeltä. Onnea!

Äänestä tämän lehden parasta juttua ja osallistu arvontaan viimeistään 20.10.2019 osoitteessa kua.fi/tekoja-lehti tai postitse Kirkon Ulkomaanapu, PL 210, 00131 Helsinki.

Suomesta käynnistyvä kampanja etsii emojia, jolla voi kertoa ”Annan sinulle anteeksi”

FORGIV
EMOJI

Sanoiksi pukeminen on usein vaikeaa. Maailmassa on 3019 erilaista emojia – mutta yksi puuttuu. KUA:n rauhanverkosto on mukana *#forgivemoji*-kampanjassa etsimässä anteeksiannon emojia. Äänestä suosikkiasi tai lataa oma ehdotuksesi forgivemoji.com.

”Haluan auttaa siellä missä hätä on suurin”, suurlahjoittaja Tom Tukiainen sanoo.

OSAKKEIDEN LAHJOITTAMINEN ON HELPPOA

Helsingiläinen Tom Tukiainen, 61, on KUA:n pitkäaikainen tukija ja suurlahjoittaja. Heikompia auttaminen on hänelle itsestäänselvyys ja hän myöntää välillä omatunnon kolkuttavan, kun itsellä on kaikki niin hyvin.

”Kun on syntynyt hyväosaiseksi, on velvollisuus auttaa”, Tukiainen sanoo. ”Ihminen ei pysty valitsemaan olosuhteita, joihin syntyy. Jollekin käy hyvä tuuri, jollekin huono”.

Tom on lahjoittanut vuosien varrella useisiin eri KUA:n kohteisiin, viimeksi pakolaislasten koulutukseen Keniaan. Koulutus, lapset ja nuoret ovatkin Tomille tärkeitä tuen kohteita.

”Tulevaisuus köyhissä maissa paranee ratkaisevasti, kun väestö on koulutettua”, Tukiainen perustelee. Hän on lahjoittanut myös katastrofeihin, mutta haluaa tukea kehitys yhteistyötä

pitkäjänteisesti.

”Akuuttiin hätään pitää voida reagoida, mutta on tärkeää auttaa myös pitkällä tähtäimellä.”

Tukiainen lahjoittaa usein osakkeita, ja pitääkin osakelahjoittamista erinomaisena tapana auttaa.

”Koko kuvio on niin helppo, kun käytännössä KUA hoitaa lähes koko prosessin.”

Osakelahjoittaminen KUA:lle on verovapaata, lahjoittajan ei tarvitse maksaa veroa osakkeiden arvonnoususta. KUA voi myös realisoida osakkeet ilman veroseuraamuksia ja käyttää saadut tulot työhön kehitysmaissa.

”Osakelahjoittamisessahan hyötyy lahjan antaja ja lahjan saaja”, Tukiainen sanoo. Hän haluaa kannustaa ihmisiä auttamaan ja uskoo, että tahto tukea

”KUN ON SYNTYNUT HYVÄOSAISEKSI, ON VELVOLLISUUS AUTTAA. IHMINEN EI PYSTY VALITSEMAAN OLOSUHTEITA, JOIHIN SYNTYY.”

heikompia periytyy myös hänen omille lapsilleen.

”On tärkeää näyttää esimerkkiä ja auttaa niitä, jotka apua tarvitsevat”, Tukiainen sanoo.

”Auttamalla heikompia luomme vastavoimaa lisääntyvälle itsekkyydelle, suvaitsemattomuudelle ja rasismille. Jos vain katsomme sivusta emmekä tee mitään, saa vihapuhe vallan.”

Teksti: Jenni Lähteenmäki
Kuva: Tatu Blomqvist

Tue Toisenlaista lahjaa konsertissa

Folk-pop-henkinen Eva & Manu esiintyy akustisesti Tapiolan kirkossa, ja lipputulot ohjataan lyhentämättöminä Toisenlaiseen lahjaan. Konsertti järjestetään ke 16.10. klo 19, ja lipunmyynti ovella alkaa tuntia ennen. Lipun hinta on 10 euroa.

Nuoret globaalien oikeudenmukaisuuden puolesta

Changemaker-verkoston toiminta on suunnattu kaikille 13–35-vuotiaille ja sitä järjestetään syksyllä 2019 ainakin Jyväskylässä, Tampereella, Turussa ja pääkaupunkiseudulla. Vaikuttamistoiminnan ABC-koulutuksessa innostutaan nuorten kouluttajien johdolla muuttamaan maailmaa. Changemaker-viikonloppuna 11.–13.10. Vihdissä suunnitellaan tulevaa vihapuheeseen ja häirintään liittyvää kampanjaa. Seuraamalla meitä somessa saat ajankohtaista tietoa toiminnastamme ja voit osallistua kampanjoihimme.

MYÖS NÄIN VOI AUTTAA

ILMOITTAUDU VAPAAEHTOISEKSI NAISTEN PANKILLE

Haluatko tehdä vapaaehtoistyötä tasa-arvoisemman maailman eteen? Lämpimästi tervetuloa Naisten Pankin vapaaehtoisten aktiiviseen verkostoon! Meillä pääset tekemään juuri sitä, mistä itse eniten nautit. Me tarjoamme tuen ja perehdytyksen. Naisten Pankissa näet taatusti vapaaehtoistyösi jäljen.

www.naistenpankki.fi/vapaaehtoiseksi

TOTEUTA UNELMIA TESTAMENTILLA

Muistaisitko testamenttissasi

myös kehitysmaiden köyhimpiä perheitä? Pienelläkin osuudella voit jättää kestävä jäljen monen lapsen ja nuoren elämään. Testamentin tekeminen ei ole vaikeaa. Tilaa maksuton testamenttilahjoittamisen opas lahjoittajapalvelustamme tai osoitteesta kirkonulkomaanapu.fi/testamenti

OLE MUKANA TORJUMASSA RUOKAHÄVIKKIÄ

Yli 100 vapaaehtoista mahdollistaa Suomen ensimmäisen hävikkiruokamyymälän WeFoodin toiminnan.

Haluatko sinä mukaan hyvään porukkaan? Laita vapaamuotoinen hakemus 11.10. mennessä osoitteeseen

wefood@kirkonulkomaanapu.fi

Lahjoittajapalvelumme on avoinna arkisin klo 9–16. Puh. 020 787 1201

Sähköposti:

lahjoittajapalvelu@kirkonulkomaanapu.fi

LEDAREN

FÖRÄNDRINGEN TILL ETT MER RÄTTVIST SAMHÄLLE BÖRJAR PÅ GRÄSROTSNIVÅ

Få kränkningar mot mänskliga rättigheter orsakar så långvariga skador hos barn såsom barnäktenskap. I Sydsudan är det otäckt att höra hur beräknande sådana äktenskap traditionellt ingåtts.

I Pibor i Sydsudan pratar man om att ”reservera en flicka” – to book a girl. Flera äldre män bokar en ung flicka och betalar familjen med boskap. När flickan har fått sin första mens börjar giftermålet närma sig. I ett lämpligt skede väljer mannen att ”lösa ut sin reservation.”

Äktenskapet blir ett tragiskt slut för flickans möjligheter till utbildning och värdiga mänskliga rättigheter. Hon måste ta hand om hemmet och förväntas föda barn. Möjligheterna till självständighet och att själv bestämma om sitt eget liv falnar, för att inte tala om flickornas rätt till den egna kroppen. Att föda barn som alltför ung orsakar bestående men.

Barnäktenskap ingås inte av illvilja. Fattigdom och otillräcklig förståelse av alternativen driver föräldrarna till att gifta bort sina döttrar i tidig ålder. Familjer som lider av extrem fattigdom vill ha ett större antal barn eftersom alla inte förväntas klara sig tills de är vuxna.

Det nya utbildningsprojektet på Sydsudans landsbygd inleds därför med information om nyttorna av utbildning. Äldre generationer förstår ofta argumentet att en utbildad dotter bringar större ekonomisk nytta till familjen än en dotter som gifter sig som ung. Utbildade flickor hittar arbete och tar hand om sig själva.

Dessutom kan flickorna gifta sig som vuxna. Familjen kan få sitt dyrbara boskap senare. Det finns egentligen två äktenskap och det första är med skolan. Det här låter också väldigt beräknande, men leder till rätt riktning.

Fattigdomen ligger också som grund för alla skulder som livegna i Nepal ärvt från tidigare generationer. Traditionen har förhindrat barnens skolgång. Fastän livegenskapen lagts ner lider många av dess följder. I Nepal stöder KUH förverkligandet av de tidigare livegnas rättigheter samt utkomstmöjligheter.

I Nepal vill tidigare livegna att ens deras barn kan gå i skola och därmed få bättre utgångspunkter för livet än de själva fick. Läs mer i reportaget till höger.

Vi arbetar i världens avkrokar, eftersom förändringar som börjar på gräsrotsnivå är fundamentala – framförallt när förändringarna blir en följd av människors egna beslut, inte av utomstående reglering.

Erik Nyström
Tf. kommunikationschef
Kyrkans Utlandshjälp

BEGRÄNSAD FRIHET FÖR TIDIGARE LIVEGNA I NEPAL

Den flera århundraden gamla traditionen med livegna lades ner för över tio år sedan i Nepal. De avslutade anställningarna lämnade många familjer utan egna jordbruk, utbildning och utkomst. Avsaknaden av grundläggande rättigheter begränsar fortfarande friheten för tidigare livegna.

KAILALI, NEPAL. I västra Nepal, nära gränsen till Indien, var omständigheterna karga i slutet av våren. Innan monsunregnen var marken torr och det rådde vattenbrist. Det har alltid varit varmt den här tiden på året, men på grund av klimatförändringen är regnen mer ostadiga än tidigare.

”Det fanns inget här, när vi flyttade hit”, berättar **Sushila Chaudhari**. Nu omringas byn av åkrar och på andra sidan sker grisuppfödning. Via grönsaksförsäljning har familjen tjänat så pass mycket att de nu är självförsörjande. Sushila flyttade till byn för 12 år sedan när hon gifte sig. Området har utvecklats otroligt mycket efter det. Nuförtiden är det också möjligt att drömma.

”Jag vill utöka odlingarna och få barnen att fortsätta sin skolgång”, berättar hon.

I Kailaliområdets byar bor otaliga samhällen bestående av tidigare livegna. Torkan är inte den enda utmaningen för deras utkomst, många saknar fortfarande egen mark eller identitetsbevis. Livegenskapen lades ner i Nepal för över tio år sedan, men allas rättigheter förverkligas inte ännu heller.

En del av de tidigare livegna har kunnat registrera mark och får utkomst till exempel av jordbruk, hönsbarn eller små butiker. För en del är situationen ohållbar, huset är byggt på oregistrerad mark och avsaknaden av identitetshandlingar leder till att det inte går att få statligt stöd.

33-åriga **Gita Chaudhari** bor med sin man och två barn i Kailali. Gita flyttade till byn när hon gifte sig för 14 år sedan. Familjens 14-åriga son och 10-åriga dotter går i skolan. Familjen får sin utkomst från ett hönsbarn och genom att hyra existerande odlingar. Under sin barndom hjälpte Gita sina livegna föräldrar med deras arbete.

”Mina föräldrar var kamaiya-slavar när jag var barn. Jag vallade getter tillsammans med mina föräldrar. Jag fick som tur är gå i skola ända till femte klass.”

Livegna fick inte röra sig fritt eller bestämma över sin egen tid. Allt arbete som ägaren ordinerade måste göras och alla intäkter gick till honom.

”Livet som livegen var mycket svårt. Det största problemet var att vi inte fick äta i tid. Det fanns inte heller tillräckligt med tid för vila.”

Pardeshni Chaudhari och Lawari Chaudhari arbetar på sitt risfält som en del av ett pilotprojekt för tidigare livegna.

Basanti Chaudhari gör mat i sin restaurang. KUH har stött projektet som utbildat Basanti att driva affären.

SKULDERNA VAR UPPBYGGDA SÅ ATT RÄNTAN HELA TIDEN VÄXTE OCH ÅTERBETALNINGEN BLEV OMÖJLIG. SKULDERNA ÄRVDES AV BARNEN, VILKET FÖRBAND HELA FAMILJEN TILL SLAVERIET.

Nepal har en lång historia av olika former av livegenskap. Haliya-slaveriet förbjöds 2008 och kamayia-slaveriet 2000. I bägge systemen har arbetet inneburit tungt jordbruksarbete för ägarens räkning. Skulderna var uppbyggda så att räntan hela tiden växte och återbetalningen blev omöjlig. Skulderna ärvdes av barnen, vilket förband hela familjen till slaveriet. För barnen har det här inneburit att skolan blivit på hälft eller aldrig varit en möjlighet.

I **Basanti Chaudharis** teashop säljs alltmöjligt ätbart, såsom samosas, nudlar och kex. Butiken som grundades för fem månader sedan har fått en bra start. Basanti har fått start-

peng och utbildning för att driva butik av ett projekt som stöds av Kyrkans Utlandshjälp. Basanti hoppas att hon ska kunna spara pengar och i fortsättningen utvidga verksamheten.

”Jag har inte gått i skola och har därför inte haft arbete förrän nu. Nu har jag ett arbete och får också pengar.”

Eftersom Basanti inte själv fått gå i skola är det viktigt för henne att de egna barnen får en bättre utgångspunkt. Intäkterna från butiken använder hon för utbildningen av sina 7-åriga tvillingdöttrar och sin 10-åriga son.

Text: Noora Pohjanheimo
Foto: Tatu Blomqvist

Emmanuel Obwori vastaa FCA Investmentsin sijoituksista.

KESTÄVÄN SIJOITTAMISEN PIONEERI

Emmanuel Obwori, 40, on ehtinyt perustaa ja pyörittää elämänsä aikana viittä eri yritystä, jotka kaikki ovat menestyneet. Nyt hänellä on työ, jota kukaan ennen tammikuuta 2019 ei ollut tehnyt Suomessa.

Kun Kirkon Ulkomaanapu perusti syksyllä 2019 Suomen ensimmäisenä kehitysyhteistyöjärjestönä oman sijoitusyhtiön, FCA Investmentsin, yhtiön sijoitusjohtajaksi ryhtyminen oli Emmanuel Obworille luonteva valinta.

Obworilla on aina ollut hyvä bisnesvainu. Ugandan pääkaupungissa Kampalassa syntynyt ja kasvanut Obwori aloitti yrittämisen 16-vuotiaana ollessaan koulusta kesälomalla.

”Isäni työskenteli silloin Sonylle ja toi eräänä päivänä kotiin tietokoneen. Tietokoneet olivat Ugandassa tuolloin vielä todella harvinaisia. Aluksi pelasin sillä, mutta sitten keksin, että miksen opettaisi myös muita ihmisiä käyttämään sitä. Aloin antaa tietokonetunteja vanhempieni parvekkeella.”

Tietokonetunneista saamallaan rahoilla Obwori osti leipomistarvikkeita ja alkoi tehdä niistä seesamikakkuja.

”Koulusta palaavat lähialueen lapset olivat aina etsimässä jotain suupalaa. Tienasin kakkuja myymällä hyvin. Lopulta vanhempani olivat minulle vihaisia, koska keskityin bisneksiini enemmän kuin koulun”, Obwori nauraa.

Myöhemmin Obwori meni apulaiseksi yliopistonsa lähellä sijaitsevaan tietokonesaliin. Kun salin omistanut vanha mies

halusi jäädä eläkkeelle, Obwori vakuutti tämän myymään salin hänelle luotolla, jonka Obwori hän toiminnan alettua tuottaa.

”Huomasin pian, että lapset ja nuoret olivat ensisijaisesti kiinnostuneita tietokonepeleistä, joten muunsin salin pelisaliiksi. Se on nyt Kampalan suurin ja pikkukeljeni pyörittää sitä.”

Obwori näkee perinteisen kehitysyhteistyön ja kestävä sijoittamisen yhdistämisessä paljon hyödyntämätöntä maaperää.

”Suurin osa ihmisistä ajattelee tätä nollasummapelinä; joko työskentelet kansalaisjärjestölle tai yksityiselle sektorille. Tosiasiassa nuo kaksi ovat toisiaan täydentäviä. Kansalaisjärjestöt ovat hyviä antamaan hätäapua: jakamaan ruokaa, suojaa, juomavettä sekä tarjoamaan koulutusta ja välitöntä toimeentulon tukea. Mutta jos lopetamme tähän, avunsaajat tulevat tarvitsemaan tukeamme loppuelämänsä ajan.”

KUA:n sijoitusyhtiö sijoittaa kehittyvien maiden pieniin ja keskiuuriin yrityksiin, jotta ihmisillä olisi työtä ja toimeentuloa myös järjestöjen lähdeyttä. Sijoitusjohtajana Obworin tehtävänä on etsiä ja arvioida potentiaalisia yrityksiä.

”Valitsemme ne yrittäjät ja yritykset, joilla on jo valmiiksi mahdollisimman suuri positiivinen vaikutus yhteisössään. Investoimme näihin yrityksiin auttaaksemme niitä laajentamaan ja työllistämään ihmisiä lisää. Tällä tavalla yritykset vetävät yhteisön pois köyhyydestä pysyvästi.”

Teksti: Elina Kostiainen

Kuva: Erik Nyström

Paperit

Toisille löytyy kuollut tai kadonnut sukulainen, jolta otetaan nimi ja syntymäpäivä uudelleen käyttöön. Niin heistä tulee ihmisiä ja heidät kirjoitetaan elämän järjestelmään. Minä asun ojan ja pellon välisellä pientareella. Tällä kapealla kaistaleella olen olemassa, mutta sen ulkopuolella en. Jos ei ole olemassa, ei ole koulua, työtä, lääkäriä, äänioikeutta, naimalupaa, omaisuutta, veroja, kasvoja, nimeä, minuutta.

Älä puhalla. Tämä ei ole pipi. Älä laastaroi. Anna minulle nimi ja syntymäaika ja kirjoita ne paperiin, jossa on kuvani. En tarvitse myötätuntoasi. Tarvitsen oikeuteni.

Kaisa Raittila

JAA JUHLAILOA ETEENPÄIN MERKKIPÄIVÄKERÄYKSELLÄ!

Elämän pienet ja suuret merkkipaalut on hyvä jakaa muiden kanssa. Jos sinulla on jo kaikki tarpeellinen kotona, voit pyytää vieraitasi tekemään lahjoituksen Kirkon Ulkomaanavulle. Ohjaamme lahjoitukset heille, jotka apua kaikkein eniten tarvitsevat. Mikä on sinun seuraava juhlapäiväsi?

Voit perustaa keräyskampanjan joko sivulla kirkonulkomaanapu.fi/lahjoita/merkkipaivakerays tai ottamalla yhteyttä lahjoittajapalveluumme.

Lahjoittajapalveluun saa puhelimitse yhteyden numerosta **020 787 1201** (arkisin klo 9–16) tai sähköpostitse osoitteesta lahjoittajapalvelu@kua.fi.

KUA**Kirkon
Ulkomaanapu****kua.fi**